

BEVEZETÉS

A moldvai magyarok hagyományai iránt gyűjtői–kutatói munkám kezdeteitől érdeklődöm. Körükben dallamokat, táncokat, zenével, táncsal kapcsolatos adatokat, szokásokat, hiedelmeket 1978 óta dokumentálok hang-, film- és fényképfelvételekkel. Mivel a kutatott téma kezdettől összefüggő hagyományrendszerként tűnt elém, elkerülhetetlennek éreztem érdeklődési körömet fokozatosan kiterjeszteni a zene, a tánc és a szokások irányából az identitás és az interetnikus viszonyok vizsgálata felé. A *csángó* etnonim használata, a moldvai magyarok etnikai és vallási identitásának bonyolult szövevénye, a magyarságtudatuk megtörésére irányuló sok évszázados hatósági és egyházi törekvések olyan helyzetet teremtettek, hogy csak számos kulturális összetevő párhuzamos vizsgálatával, az eredmények egybevetésével közelíthetünk a moldvai magyar (és magyar származású) katolikus lakosság kultúrájának megismeréséhez. Ezt a célt kívánom szolgálni a jelen kötet számára válogatott írásaimmal, amelyek részben már közlésre kerültek, s amelyeket ezúttal kibővítve, átdolgozva, egymással összehangolva adok közre.

A *Magyar identitástudat Moldvában* című tanulmány több azonoságtudat-komponens vizsgálatával foglalkozik, adatközlői interjúk alapján. Előzményét képezi két korábban már közölt írásom,¹ amelyek itt egységes feldolgozásban, számos további adattal és témakörrel bővítve jelennek meg. A *Zenés-táncos hiedelmek Moldvában* című dolgozat² elsősorban a hiedelemkutatás eredményeit gazdagítja. A következő két írás (*Jajnáta-szerű dallamstrófák a moldvai magyar népzeneben* és *A magyar népzene moldvai dialek-*

---

¹ Pávai István 1995c; 1996b; 1999.

² Első megjelenés: Pávai István 1994.

tusa) már kifejezetten zenei témákat taglalnak.³ Ezeket követi a Seres Andrással készített interjú a kommunista rezsim idején végzett moldvai kutatások körülményeiről, illetve a *Csángómagyar daloskönyv* születéséről.⁴

Kiegészítésképpen adok közre egy vázlatos történeti kronológiát,⁵ amelynek célja felvázolni az ebben a kérdésben kevésbé tájékozott olvasók számára a moldvai magyarok körében az előzőekben tárgyalt identitásproblémák jobb megértéséhez szükséges történelmi előzményeket. A célnak megfelelően olyan eseményeket válogattam össze, amelyek a magyarság moldvai megjelenéséről, arányszámának változásáról, az anyanyelvhasználat problémáiról, az asszimilációról adnak vázlatos tájékoztatást.

A *Moldvai magyar folklór hangzó kiadványokon* című, szintén kiegészítő jellegű (nem teljes) összeállítás, nemcsak a gyűjtéseket közreadó hangzó kiadványokat sorjázza, hanem azokat is, amelyek a különböző revival mozgalmak eredményeként születtek meg, akár az eredeti folklóralkotások hiteles visszaadásával, akár azok feldolgozásaként. Ezzel szeretném jelezni azt a nem csekély társadalmi érdeklődést, amely a moldvai magyarság hagyományai iránt megmutatkozik, ugyanakkor forrásjegyzéket kívánok szolgáltatni majdani részletesebb revival-kutatások számára.

A kötetben közölt kottapéldák esetében egységes számozást alkalmaztam, mivel ugyanarra a dallampéldára több írásban is hivatkozom. A dallamok lejegyzésének részletességi szintjét az illusztrálandó téma, illetve átvett példák esetén az eredeti forrás határozta meg. A kották tördelésének esetenkénti különleges módja dallamösszehasonlítási célokat szolgál.

2005. április 3.

Pávai István

³ Első megjelenés: Pávai István 1997; 1995a és 2002 (utóbbi angol nyelven).

⁴ Első megjelenés: Pávai István 1993b.

⁵ Első megjelenés: Kallós Zoltán – Pávai István 1993 és Kallós Zoltán 1993.